

Landstingsförbundet säger nej till höjda egenavgifter

Nästa år ska egenavgifterna till sjukförsäkringen höjas. Det leder bl a till att landstingen får in mindre i skatt, eftersom egenavgiften får dras av vid kommunal beskattning.

– Det är fel att strama åt 1998 då tillväxt och sysselsättning fortfarande väntas öka svagt, säger chefekonom Sen Hegelund, Landstingsförbundet.

Höjningen av egenavgifterna innebär att hushållens disponibla inkomster 1998 minskar med 5,5 miljarder kronor. Men 1999 lovas hushållen stora skattesänkningar. Denna politik tycker Landstingsförbundet är motsägelsefull. 1999 tror man blir ett toppår i högkonjunkturen.

– Statsfinanserna kommer att vara i balans 1998 även utan höjningen av egenavgifterna och sjukförsäkringen går redan med stora överskott och behöver inte mer resurser, säger Sven Hegelund.

Mer resurser behöver däremot landstingen. Saneringen av statsfinanserna har i hög grad gått ut över landstingen och kommunerna. De statliga besparingarna under 1990-talet har lett till att

landstingen fått 6,5 miljarder kr mindre i inkomst. Därutöver ska det ske neddragningar med ytterligare 2 miljarder i år och nästa år.

Följden av indragningarna är att det skett ett kraftigt trendbrott i landstingens kostnadsutveckling, som tidigare har legat nära utvecklingen av BNP, bruttonationalprodukten. Denna utveckling väntas fortsätta de närmaste åren.

Bäst höja statsbidragen

Landstingsförbundets ekonomer visar att om den nuvarande standarden inom sjukvården ska kunna behållas så räcker inte den beslutade ökningen av statsbidragen för 1998. Höjningen äts i stort sett upp av att skatteunderlaget ökar mindre än väntat. Men om man låter bli att höja egenavgifterna skulle detta i stort sett täcka den brist som uppstår på grund av detta.

Utöver detta krävs ytterligare ca 4 miljarder för 1999 och 2000 för att landstingen med nuvarande förutsättningar ska kunna nå balans till år 2000 utan ytterligare nedskärningar. Landstingsförbundets ekonomer föredrar en höjning av statsbidragen framför skattehöjningar.

– Det vore orimligt om landstingen skulle tvingas höja skatten för att klara

vården, samtidigt som stora överskott byggs upp i statens finanser, säger Sven Hegelund.

Landstingsförbundets ekonomiska värtrapport visar att landstingens samlade resultat försämrades 1996 med 1 miljard kronor till minus 3,7 miljarder. I år förväntas resultatet försämras med ytterligare ca 2 miljarder. Några landsting uppger att de likvida reserverna är på väg att tömmas och att de snart måste låna pengar för att klara driften.

Endast fem landsting redovisade ett positivt resultat i bokslutet för 1996. Det var Kalmar, Stockholm, Norrbotten, Östergötland och Jämtland.

Ekonomerna har denna gång gjort en specialanalys av Stockholms läns landsting. Den visar att Stockholm jämfört med övriga landsting har tämligen låga kostnader för sjukvården.

Stockholm har också kommit längre än andra när det gäller att omfördela resurser från slutet till öppen vård.

Med jämförelsevis hög sysselsättningsgrad, högt löneläge och stor andel befolkning i yrkesverksam ålder har Stockholm högre skattekraft än övriga landsting i genomsnitt. 1996 sjönk prestationerna mer än kostnaderna, dvs produktiviteten minskade.

Kristina Johnson

Katastrofmedicinsk utbildning för läkare flyttas till Sverige

WHO satsar på Linköping

30 läkare från Afrika och Asien går just nu en internationell utbildning i katastrofmedicin på Linköpings universitet.

Världshälsoorganisationen, WHO, valde Linköping i hård konkurrens med andra universitet i världen.

– Det är naturligtvis mycket hedrande för oss, säger professor Sten Lennquist, kirurg och chef för kliniken för gastroenterologi och endokrinologi på Universitetssjukhuset i Linköping.

WHOs kurs i katastrofmedicin startade för två år sedan och Sten Lennquist ansvarar för en av den fyra veckor långa utbildningen. Han är också ansvarig för Socialstyrelsens utbildning av lärare i katastrofmedicin i Linköping.

– Vi fick besök av WHO och det var

efter det som WHO beslöt att förlägga sin kurs hit, berättar Sten Lennquist, som nu är svensk värd för kursen.

Svenska biståndsorganet SIDA sponsrar utbildningen och arrangerar gör WHO, Linköpings universitet och Universitetssjukhuset i Linköping tillsammans.

Tidigare hölls utbildningen vid universitetet i Genève.

Samarbetet med WHO kan få stor betydelse för Linköping. Det finns nämligen långt framskridna planer på att starta ett internationellt program för forskarutbildning i katastrofmedicin och Linköpings universitet blir då en av WHOs samarbetspartners.

– Det blir ett program med flera universitet inblandade, bland andra University of Coventry. De ska även hålla samma kurs i katastrofmedicin som vi nu fått, säger Sten Lennquist.

Han är noga med att framhålla att hela den svenska expertisen inom det katastrofmedicinska området delar åran i att Sverige nu hamnar »på världskartan».

Svenskt samarbete

Under utbildningen får deltagarna bland annat besöka Räddningsskolan i Rosersberg och Stockholms katastrofmedicinska centrum, DEMC.

– Man kan tycka att det är konstigt att vårt lilla land ligger så långt framme inom det katastrofmedicinska området.

– Men det beror på att vår undervisning är mycket väl utvecklad och att arbetet inom sjukvården är homogeniserat, alla arbetar på samma sätt.

– Internationellt sett är standarden betydligt mer ojämn, förklarar Sten Lennquist.

Anna Filipsson